

Protokoll

Samisk kirkeråd

Rådsmøte

Girkonjárga – Kirkenes

10.-11. mars 2015

Tilstede:

Anne Dalheim

Linn Bientie Sivertsen

Liv Eli Holmestrand

Tor B Jørgensen

Jovna Z. Dunfjell

John Erland Boine

Kirsten Isaksen møtte som bispedømmets vara med tale og forslagsrett.

Forfall:

Ingar N. Kuoljok

Linn Ellen Kristina Bientie Sivertsen ble innvilget permisjon under deler av møtet og deltok av denne grunn ikke på behandlingen av sakene 4/15, 5/15, 9/15 og 11/15.

John Erland Boine holdt andakt første dag. Samisk kirkeråd deltok på menighetens musikkandakt i Kirkenes kirke før forhandlingene andre dag.

Samisk kirkeråd inviterte tidligere prost Kåre Kvammen til å fortelle om erfaringer og utviklingstrekk i samisk kirkeliv i løpet av sin tid som prest. Samisk kirkeråd inviterte også til salmesangkveld i Kirkenes kirke på kvelden med påfølgende kirkekaffe.

Samisk kirkeråd hadde møte med representanter fra Sør-Varanger menighet ved kirkeverge Wenche Dervola, kateket og nestleder i menighetsrådet Kathrine Jahre, menighetssekretær Monica Johnsen og saksbehandler Elin Magga. Prestene var forhindret i å delta da de var innkalt til stiftsmøte.

Fra sekretariatet:

Tore Johnsen

Gerd Karin Røsæg

Vidar Andersen

Tove-Lill Labahå Magga deltok under samtalen med Kåre Kvammen, og deltok i forberedelsene av salmekvelden.

Saksliste

- SKR 1/2015   Protokoller
- SKR 2/2015   Referater
- SKR 3/2015   Orienteringer
- SKR 4/2014   Årsrapport for De sentralkirkelige råd
- SKR 5/2015   Skisse for utredning av Samisk valgmøte til kirkelige valg 2019
- SKR 6/2015   Valg av elektorer til bispedømmerådsvalg
- SKR 7/2015   Oppnevning - arbeidsgruppe for sørsamisk liturgi
- SKR 8/2015   Oppnevning - arbeidsgruppe for nordsamisk oversettelse av 2011-liturgi
- SKR 9/2015   Forfatningen Den norske kirkes grunnlag – orienteringssak
- SKR 10/2015   Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015 – 2023
- SKR 11/2015   Innspill til Sametingsrådets melding om samisk internasjonalt arbeid
- SKR 12/2015   Eventuelt

SKR 1/15 Protokoller

---

1. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 8. – 9. desember i Raavrevijhke – Røyrvik

Vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner protokollene.

SKR 2/15 Referater

---

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 29.-30.januar 2015
2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 27.-28.november 2014

Vedtak

Samisk kirkeråd tar referatene til orientering.

SKR 3/15 Orienteringer

- a) Muntlige orienteringer fra generalsekretæren
  1. Lansering av Mijjen Gærhcoe-gærja 6. februar
  2. Samisk konfirmantleir, Alta, 26.2.-1.3.2015
  3. Samisk kirkeliv på Bispemøtet 12.2.2015
  4. Oppdatering om initiativ fra Svenska kyrkan og Canadian Council of Churches om Klima, Arktis og urfolk
  5. Klimapilgrim 2015
  6. Erkebiskopens seminar om urfolks rettigheter og forsoning, Uppsala 12.12.2014
  7. Alterutsmykning i Nidarosdomen.

- b) Brev, korrespondanse
  - 1. Henvendelse fra Snåsa kommune angående kirkelige begivenheter 6. februar
  - 2. Korrespondanse om begravelser 6. februar
  - 3. Brev fra Rana kirkelige fellesråd angående 6. februar
  - 4. Indigenous Peoples and Sustainable Development Goals – informasjon om forumkonferansen 2015, Forum for urfolk i bistanden.
  - 5. Invitation to propose candidates for an Indigenous Peoples' Reference Group
  - 6. Årsrapport fra de samiske oversettelsesprosjektene 2014 – Det norske bibelselskap
  - 7. Møte i programkomitéen for Samiske kirkedager 2017 – grunnlagsdokumenter.
  - 8. Missions of the margins - seminar

- c) Mediesaker

Det protokollføres at Samisk kirkeråd ble orientert av rådsmedlem Tor Berger Jørgensen om at det er nylig tilsatt diakonimedarbeider i menigheten i Tysfjord.

Vedtak:

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering med følgende merknader:

- 1. Samisk kirkeråd er orientert om at Samisk kirkeråds generalsekretær har deltatt i en samtale i Bispemøtet om samisk kirkeliv. Samisk kirkeråd er glad for dette og håper det blir en fast ordning.
- 2. Samisk kirkeråd ber om at spørsmålet om kirkelig begravelsespraksis på Samefolkets dag 6. februar utredes i en egen sak i rammen av en refleksjon om kirkens helhetlige markering av dagen.

SKR 4/15 Årsmelding 2014

Sammendrag

Årsrapporten for 2014 er utarbeidet etter en ny mal. Dette har sammenheng med at Finansdepartementet har foretatt endringer i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Endringene innebærer at årsrapport og årsregnskap f.o.m. 2014 skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette gjelder også for bispedømmerådene. Det vises også til vedlagte brev fra Kulturdepartementet av 25. november 2014.

Etter denne malen skal årsrapporten inneholde seks deler, med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til enheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i enheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Det er nytt at regnskapstall skal inkluderes som en egen del av rapporten. Kirkerådet har derfor tatt med regnskapet slik det er bokført etter statens regnskapsprinsipper (SRS).

Kirkerådet skal, etter tildelingsbrevet, publisere årsrapporten på nettsidene til Den norske kirke innen 1. mai eller så snart rapporten er behandlet i styringsdialogen mellom Kirkerådet og enheten.

Vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner årsrapporten for Samisk kirkeråds virksomhet i 2014 og oversender den til Kirkerådet for endelig godkjenning.

SKR 5/15 Skisse for utredning av Samisk valgmøte til kirkelige valg 2019

Sammendrag

Kirkerådet (KR 49/13) har etter anbefaling fra Samisk kirkeråd (SKR 16/13) bedt kirkerådsdirektøren i samarbeid med Samisk kirkeråd om å utrede behovet for opprettelse av et samisk kirkelig valgmøte som avholdes hvert 4. år. Det er forutsatt at utredningen vektlegger intensjonene i Strategiplan for samisk kirkelig og hvilke roller et slikt møte kan ha, blant annet for styrking av det samiskkirkelige demokrati.

Sakspapiret gjør rede for innholdet i delkapittel 5.17 i strategiplanen om samisk kirkeledelse og munker ut i strategiplanens skissering av en modell for hvordan et samisk kirkelig valgmøte kan tenkes sammensatt, og hvilke roller det kan tenkes inneha.

Det unngås bevisst å drøfte konkrete problemstillinger i forslaget på dette tidspunktet. Målet med saken er å fastsette milepæler og en realistisk framdriftsplan for utredningen av saken, samt å identifisere sentrale problemstillinger som må belyses i den videre utredningen av saken. Dette legger grunnlaget for en målrettet utredning av saken.

Vedtak

Samisk kirkeråd mener saksdokumentets beskrivelse av milepæler og fremdriftsplan, samt identifiserte problemstillinger, legger et godt grunnlag for videre utredning av et fremtidig samiskkirkelig valgmøte. Samisk kirkeråd forutsetter at dette legges til grunn i den videre oppfølgingen av saken.

SKR 6/15 Valg av elektorer til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Sammendrag

Samisk kirkeråd skal i følge Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet oppnevne elektorer som skal velge en samisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd, og en samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd. Samisk kirkeråds sekretariat har fått inn fem forslag på elektorer til valget i Nord-Hålogaland bispedømme, og ingen forslag fra menigheter i Sør-Hålogaland bispedømme. Samisk kirkeråd oppnevner elektorene på et ekstraordinært møte i Samisk kirkeråd i løpet av mai måned.

Vedtak

1. Samisk kirkeråd oppnevner elektorer i et ekstraordinært møte i Samisk kirkeråd. Møtet foregår i første halvdel av mai, fortrinnsvis per telefon.
2. Samisk kirkeråd viser til SKR 25/09, og oppfordrer sekretariatet til å etterstrebe geografi og kjønn i leting etter kandidater til å være elektorer.

Det protokollføres at Kirsten Isaksen reiste spørsmål om sin habilitet i dette spørsmålet da hun er forespurt å være kandidat til bispedømmerådsvalget. Samisk kirkeråd kom fram til at hun ikke var inhabil.

SKR 7/15 Oppnevning - arbeidsgruppe for sørsamisk liturgi

Sammendrag

Sørsamisk oversettelse av Den norske kirkes gudstjenesteliturgi av 2011, er under utarbeidelse, og foreløpig oversettelse av vigself- og gravferdsliturgi foreligger. Det er behov for å oppnevne en arbeidsgruppe med tilstrekkelig språk-, teologi- og liturgifaglig kompetanse som gis mandat til å kvalitetssikre de sørsamiske liturgiene før endelig godkjenning i Samisk kirkeråd og Kirkerådet.

Vedtak

1. Samisk kirkeråd oppnevner følgende medlemmer til medlemmer i arbeidsgruppa for sørsamisk liturgi:
  - Bierna Leine Bientie
  - Karin Rensberg Ripa
  - Laila Mattson Magga

2. Samisk kirkeråds sekretariat får fullmakt til å finne en fjerde person til å sitte i arbeidsgruppa.

SKR 8/15 Oppnevning - arbeidsgruppe for nordsamisk oversettelse av 2011-liturgi

Sammendrag

Nordsamisk oversettelse av Den norske kirkes gudstjenesteliturgi av 2011 er under utarbeidelse. Det er behov for å oppnevne en arbeidsgruppe med tilstrekkelig språk-, teologi- og liturgifaglig kompetanse som gis mandat til å kvalitetssikre tekstene før endelig godkjenning i Samisk kirkeråd og Kirkerådet.

Vedtak

Samisk kirkeråd oppnevner følgende personer til medlemmer i arbeidsgruppa for nordsamisk oversettelse av 2011-liturgien.

- Britt Rajala
- Per Oskar Kjølaas
- Nils Øivind Helander
- Johan Máhtte Skum

SKR 9/15 Forfatningen Den norske kirkes grunnlag – orienteringssak

Sammendrag

Som en konsekvens av de endrede relasjonene mellom staten og Den norske kirke skal Kirkemøtet innen 2019 vedta (1) en kirkeordning og (2) et overordnet regelverk / en forfatning for Den norske kirke. Det overordnede regelverket, så langt referert til som «Den norske kirkes grunnlag», behandles som egen sak på Kirkemøtet april 2015 (KM 04/15). Saksdokumentet til Kirkemøtet belyser samisk

kirkeliv i forbindelse med drøftingen av Den norske kirke som folkekirke. Saken legges fram for Samisk kirkeråd til orientering.

Vedtak

Samisk kirkeråd tar saken til orientering

SKR 10/15 Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023

Sammendrag

Siden 1990 har Den norske kirke hatt egne planer for arbeidet med kvinnespørsmål/kjønn og likestilling. Sist gjeldende strategiplan gjaldt ut 2014. Kirkerådet får derfor nå en ny plan med vedlagt ressursstoff til behandling. Planen er en revidert utgave av foregående periodes plan. Hovedmålet videreføres, mens delmålene, med underpunkter for det nasjonale, regionale og lokale nivå, er noe endret. Det er denne målstrukturen Kirkerådet skal vedta. Ressursstoffet, som følger strategiplanen, er også revidert og supplert med nytt stoff. Innspill fra bispedømmene er innarbeidet. Blant annet er det internasjonale økumeniske perspektivet, temaet seksuelle minoriteter og kirkens ansvar som arbeidsgiver sterkere framme i det foreliggende forslaget. Strategiplanen med det vedlagte ressursstoffet er ment som en hjelp til å innarbeide likestilling mellom kjønn i alle deler av Den norske kirkes virksomhet. Målet er et bevisst forhold til likestilling og inspirasjon til refleksjon og handling.

Vedtak

Samisk kirkeråd støtter at Kirkerådet vedtar Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023 med de føringene som ligger i forslag til vedtak i sak KR 14/2015.

Samisk kirkeråd foreslår at strekpunkt fire under strategiplanforslagets foreslåtte delmål endres til:

- I arbeide med kjønns- og likestillingsperspektiver i teologi, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni, trosopplæring og lederutvikling er holdningsskapende arbeid grunnleggende.

SKR 11/15 Innspill til Sametingsrådets melding om samisk internasjonalt arbeid

Sammendrag

Sametingets plenum skal før sommeren 2015 behandle en melding om samisk internasjonalt arbeid. Sametingsrådet initierte prosessen i juni 2014 gjennom en redegjørelse om saken til Sametingets plenum i sak SP 15/14 Sametingsrådets redegjørelse om samisk internasjonalt arbeid. Det samiske

sivile samfunnet er invitert til å komme med innspill til den videre utformingen av saken. Dette er bakgrunnen for at Samisk kirkeråd får saken til behandling.

Målet med sametingsmeldingen er å redegjøre for hvorfor, hvor og hvordan det samiske folket arbeider på den samiske arenaen og bl.a. tydeliggjøre prioriterte innsatsområder.

Samisk samarbeid over landegrensene i Sápmi og internasjonalt urfolksarbeid er to hoveddimensjoner i Sametingsrådets beskrivelse av samisk internasjonalt arbeid.

Saksdokumentet redegjør for saksfeltene som berøres i redegjørelsen og for hvordan sametingsrådet resonnerer om organisering, roller, samhandling og arbeidsfordeling mellom ulike aktører på feltet, bl.a. i forhold til et samisk sivilt samfunn. Samisk kirkeråd nevnes særskilt.

Saksdokumentet beskriver viktige elementer ved Samisk kirkeråds internasjonale arbeid som grunnlag for konkluderende momenter og anbefalte innspill til Sametingets sluttbehandling av saken.

Vedtak

A. Samisk kirkeråd gir Sametingsrådet følgende innspill til arbeidet med en egen sametingsmelding om samisk internasjonalt arbeid. Innspillene baserer seg på Sametingsrådets redegjørelse i samme sak (SP 15/14):

1. Samisk kirkeråd er glad for Sametingets arbeid med en melding om samisk internasjonalt arbeid og stiller seg grunnleggende positiv til hovedinnretningen på saken.
2. Samisk kirkeråd er særlig fornøyd med at Sametingsrådets redegjørelse understreker samenes solidariske forpliktelse overfor andre urfolk. Samisk kirkeråd vil oppfordre til at refleksjonen omkring denne dimensjonen av samisk internasjonalt arbeid utvikles ytterligere i den endelige sametingsmeldingen.
3. Samisk kirkeråd støtter at Sametinget i sitt internasjonale arbeid legger til grunn FNs urfolkserklæring og ILO-konvensjon 169 som minimumsstandarder for overlevelsen av verdens urfolk, og deres verdighet og velferd.
4. Samisk kirkeråd ser viktigheten av at Sametinget i sitt internasjonale arbeid balanserer relasjonen til statlige myndigheter med å innta en selvstendig aktørrolle i samspill med andre på den internasjonale arenaen.
5. Samisk kirkeråd mener det er viktig at Sametingsrådets redegjørelse setter søkelys på ressursutvinning og løfter fram sosialt ansvarlig næringsliv som en særskilt utfordring for urfolk. Samisk kirkeråd er enig i at denne problemstillingen har betydelig relevans for Sápmi og Arktis, men vil samtidig peke på at dette er en global utfordring der Sametinget bør ha en stemme i møte med norske aktører. Statens pensjonsfond er verdens største investeringsfond, og norske selskaper opererer i urfolksområder i andre deler av verden. Samisk kirkeråd oppfordrer Sametinget til å reflektere over hva slags rolle Sametinget og det samiske samfunnet bør innta i denne sammenheng, og hvordan en slik rolle kan styrkes og videreutvikles i et solidaritetsperspektiv.
6. Samisk kirkeråd er fornøyd med at Sametinget har blick for samhandlingen med samiske institusjoner, organisasjoner og et samisk sivilt samfunn i sitt internasjonale arbeid. Samisk

kirkeråd mener at Sametingets rolle som en hovedaktør i samisk internasjonalt arbeid er viktig og må utvikles, men at det samtidig er sunt for det samiske samfunnet at denne posisjonen får en motvekt i et engasjert og solidaritetsorientert samisk sivilsamfunn. Samisk kirkeråd vil oppfordre Sametinget til å legge til rette for styrking av et samisk sivilsamfunn som både kan samarbeide med og utfordre Sametinget i videreutviklingen av samisk internasjonalt arbeid.

7. Samisk kirkeråd er glad for at Sametingsrådet synliggjør Samisk kirkeråd i en melding om samisk internasjonalt arbeid. Kristne kirker representerer på verdensbasis betydelige globale nettverk med en sterk solidaritetsimpuls. Stor grad av lokal utbredelse kombinert med utviklede organisasjonsstrukturer og ofte en tydelig samfunnsstemme, gir kirkene stort potensiale som aktører for rettferdighet, bærekraft og fred. Det kirkelige urfolksarbeidet som Samisk kirkeråd inngår i, handler både om å mobilisere kirkene som en solidaritetsbase til støtte for urfolks rettigheter og livsvilkår, samt om å styrke urfolks egne arenaer og muligheter for selvdefinering og selvrepresentasjon i og overfor kirkene. Med dette utgangspunktet ønsker Samisk kirkeråd å være en tydelig aktør i det samiske internasjonale arbeidet – i samarbeid med andre samiske og ikke-samiske aktører.

B. Dersom det er behov for kortfattede formuleringer om Samisk kirkeråd arbeid til sametingsmeldingen om samisk internasjonalt arbeid, henvises det til de kortfattede formuleringene i saksdokumentets punkt 3 «Samisk kirkeråds plattform, rolle aktiviteter og samarbeidsrelasjoner».